

**VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAADSCOMMISSIE
BESTUUR, GEHOUDEN OP 15 NOVEMBER 2007 OM 17.00 UUR IN DE FABRICIUSZAAL
VAN HET STADHUIS TE HAARLEM**

Aanwezige leden en plaatsvervangende leden: de heer A. Azannay (GroenLinks), de heer A.J. van den Beld (VVD), de heer P.G.M. Elbers (SP), de heer M.L Hagen (VVD), de heer C. Kaatee (PvdA, tot 18.15 uur), mevrouw H. Koper (PvdA), de heer P.J. Krop (Axelijst), de heer L.J. Mulder (GroenLinks), de heer dr. C.J. Pen (CDA), de heer F.H. Reeskamp (D66, vanaf 17.15 uur), de heer P. Schouten (Partij Spaarnestad), de heer T.J. Vreugdenhil (CU/SGP).

Mede aanwezig: mevrouw D. Eikelenboom (voorzitter), wethouder Nieuwenburg, de heer De Ridder (Rekenkamercommissie), mevrouw I. van Tienhoven (secretaris).

Verslag: mevrouw M. Veldt (Notuleerservice Nederland).

1. Opening en mededelingen voorzitter

De **voorzitter** opent de vergadering.

3. Vaststellen agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Inventarisatie rondvraag en mededelingen voor leden en collegeleden

Er zijn geen mededelingen.

5. Rapportage onderzoek Amcor

De heer **De Ridder** wil namens de Rekenkamercommissie reageren op de reacties van de voormalige wethouders Grondel en Rietdijk op het rapport. Zij verwijten de Rekenkamercommissie dat zij met Amcor een willekeurig project heeft onderzocht en daarmee gebrek aan onafhankelijkheid toont (verwijt 1). De raad heeft echter opdracht gegeven voor het onderzoek naar aanleiding van bevindingen van de accountant. De Rekenkamercommissie heeft haar bevindingen aangescherpt op verzoek van de raad. De voormalige wethouders verwijten de Rekenkamercommissie dat er niet met hen gesproken is (verwijt 2). De Rekenkamercommissie heeft dit niet gedaan, omdat het gaat om een feitenrelaas en geen verzameling van meningen. De feiten waren voldoende duidelijk en vroegen niet om meer duidelijkheid door middel van gesprekken. Bestuurlijk wederhoor vindt normaliter plaats naar aanleiding van een rapport en niet binnen een rapport. De voormalige wethouders verwijten de Rekenkamercommissie dat het belang van de aankoop van Amcor niet is meegewogen in het oordeel (verwijt 3). De Rekenkamercommissie vindt echter dat de aankoop ook toentertijd bestempeld had moeten worden als riskant. Het oordeel van de Rekenkamercommissie gaat niet over de vraag of de risico's hadden moeten worden genomen en is daarom genuanceerd in haar eindoordeel over de aankoop. Het scherpe oordeel over het informeren van de raad heeft niets te maken met het feit dat het college risico's wilde nemen, maar met het feit dat de raad geen goed beeld had van deze risico's. De heer De Ridder kan zich wel voorstellen dat de voormalige collegeleden zich – ook vanwege hun huidige positie – kwetsbaar voelen. Hij denkt dat het huidige college bescherming van voormalig bestuursleden misschien meer als zijn taak moet opvatten.

Wethouder **Nieuwenburg** neemt deel aan het debat als de commissie hem dit vraagt.

De heer **Kaatee** complimenteert de Rekenkamercommissie met dit gedegen rapport. Hij vraagt de andere fracties en het college wat zij vinden van de conclusie dat de gemeenteraad 'onvolledig' en 'onjuist' is geïnformeerd. De heer Kaatee bedankt het college voor zijn uitgebreide reactie, hoewel

deze enigszins defensief is. Hij vraagt of het college vindt dat de raad na de aankoop voldoende op de hoogte is gehouden over de tegenvallende exploitatie. Hij deelt de reactie van het college op de conclusies van de Rekenkamercommissie over de ambtelijke deeladviezen, maar mist de nuance hierin. Zijn fractie wil het rapport bespreken in de raad vanwege de aard van het onderzoek en bewaart haar politieke oordeel over het rapport voor het raadsdebat.

De heer **Elbers** is het met de heer Kaatee eens dat parlementaire onderzoeken altijd besproken moeten worden in de raad. Naar aanleiding van de reactie van het college vraagt hij of het college goed onderzoek heeft gedaan naar de marktwaarde van het pand en of de huur marktconform of maatschappelijk is. Als de opdracht van het college was om een marktconforme prijs af te spreken, was de informatie aan de raad misleidend.

De heer **Hagen** ziet spanning tussen de reacties van de Rekenkamercommissie op verwijt 2 en 3. Als het onderzoek een feitenrelaas is, zouden er namelijk geen gewogen conclusies in moeten staan. Dit is wel het geval. Bestuurlijk wederhoor was daarom op zijn plaats geweest, zodat de betrokkenen bij het verschijnen van het rapport direct een reactie hadden kunnen geven. Aan de andere kant weet de heer Hagen niet of interviews met oud-collegeleden een ander oordeel zouden hebben opgeleverd. De VVD weet nog niet wat haar oordeel is over conclusie 1. Als de besluitvorming van het college ‘onzorgvuldig’ is geweest, betekent dit dat men wist dat er te weinig informatie was en toch besloten heeft. Het lijkt ook te impliceren dat het ene deel van het college het andere deel heeft misleid; en dat het college bij volledige informatie een ander besluit had genomen. Uit de feiten blijkt in ieder geval duidelijk dat de raad te weinig informatie heeft gekregen. De raad had vrijwel zeker een ander besluit genomen als hij alles had geweten. Ook is de ingeslagen weg veel te lang voort gezet. De VVD wil hierover spreken in de raad.

De heer **Vreugdenhil** is heel verheugd met het onderzoek. ChristenUnie/SGP hamert al lang op beter risicomanagement. Dit onderzoek leert dat alle voorstellen vanaf nu onderbouwd moeten worden met een goede risicoparagraaf. Deze ‘quickscan’ is een veldverkenning en gaat niet over de schuldvraag. Het is een verzameling feiten op basis waarvan de raad kan werken aan zijn politieke oordeel. De heer Vreugdenhil heeft geen behoefte aan een vervolgonderzoek. Voor hem is het niet belangrijk dat de betrokken personen aansprakelijk gesteld worden, maar dat de gemeente haar bestuurlijke les voor de toekomst leert.

De heer **Mulder** bevindt zich in een moeilijke positie. De voormalige wethouders kunnen zich niet verdedigen en de vraag is wie dit zou moeten doen. De heer Mulder voelt zich hier niet toe geroepen vanwege het duale stelsel, maar wil wel een nuancering aanbrengen op het onderzoek. Zoals de heer Hagen zegt, is het rapport geen feitenrelaas. Ook wordt de bewijslast omgekeerd door te concluderen dat de risico's niet op zorgvuldige wijze zijn meegenomen bij de beslissing. Deze redenering wordt ingegeven door de kennis achteraf dat het project mislukt is. De heer Mulder leest namelijk dat het college de risico's wel heeft meegewogen, naar aanleiding van de bezwaren van het concern Financiën. De heer Grondel heeft dit in een telefoongesprek met de heer Mulder bevestigd. Als de raad wil weten hoe het besluitvormingsproces echt verlopen is, moet de Rekenkamercommissie dus praten met het toenmalige college. GroenLinks vindt deze ‘quickscan’ niet voldoende om (politiek) zwaarwegende conclusies te trekken. De enquête over het Grondbedrijf heeft al geleid tot grote veranderingen binnen de organisatie en het onderzoek is dus ook in bestuurlijk opzicht mosterd na de maaltijd.

De heer **Kaatee** is het eens met de heer Mulder voor zover hij spreekt over de besluitvorming binnen het college. Het eventuele misleiden van de raad is iets waar de raad wel een oordeel over moet geven.

De heer **Mulder** antwoordt dat het college niet gehouden is om de raad te informeren over zijn afwegingen. Het college is geen onafhankelijk orgaan, maar een partij. Bovendien heeft de raad een aantal jaar geleden zelf besloten dat het college niet alle overwegingen hoeft mee te geven aan de raad.

De heer **Pen** zegt dat de raad heeft besloten dat ambtelijk adviezen niet aan de raad gegeven hoeven te worden. Dit is iets anders dan het weglaten van de dilemma's die het college heeft gewogen.

De heer **Hagen** denkt dat het standpunt van de heer Mulder betekent dat de raad in beginsel elk besluit van het college moet wantrouwen. Dit lijkt hem geen goede manier van werken. Transparante besluitvorming vereist dat de raad de argumenten voor en tegen een besluit kent en op basis daarvan een besluit neemt. Hij herhaalt de vraag van de heer Kaatee of GroenLinks vindt dat de raad voldoende geïnformeerd is.

De heer **Mulder** leest dat de Rekenkamercommissie zegt dat de raad na de aankoop voldoende is geïnformeerd, maar dat de toonzetting 'geen ernst deed aan de situatie'. Dit is een riskante uitspraak, die niet thuishoort in een feitenrelaas. Het college heeft de risico's (inherent aan grondbeleid) gewogen en geaccepteerd. De heer Mulder denkt dat het onverstandig was geweest als het college naar buiten had gebracht dat de verhuur van het pand niet spoedig verliep, omdat het daarmee de positie van de gemeente onderuit had gehaald.

De heer **Elbers** antwoordt dat de heer Kaatee steeds gevraagd heeft of de verhuur in orde kwam en dat de wethouder dit keer op keer heeft bevestigd. Hierbij heeft de raad zich uiteindelijk neer gelegd. Dit betekent niet dat de raad voldoende geïnformeerd was.

De heer **Reeskamp** leest in de raadsverslagen nergens dat de wethouder zegt dat de verhuur 'in orde' is. De wethouder spreekt wel met een zeker optimisme. De heer Reeskamp ondersteunt de uitspraak van mevrouw Rietdijk dat de belangrijkste overweging bij het besluit was dat Amcor een strategische rol had in het Spoorzoneproject. In de wandelgangen accepteerde de raad dat het gebouw mogelijkerwijs niet eenvoudig verhuurd zou worden.

De heer **Hagen** zegt dat de raad geloofde dat de verhuur bijna rond was, zoals de wethouder zei.

De heer **Mulder** antwoordt dat in het rapport staat dat voormalig wethouder Grondel een brief van het Grondbedrijf heeft gekregen waarin gesproken wordt over een reële kans op verhuur. Het is een weging van de Rekenkamercommissie dat deze brief met een zinnetje wordt afgedaan, terwijl de waarschuwing van het concern Financiën uitgebreid wordt uitgemeten.

De heer **Krop** is het eens met de uitspraak dat het onderzoek geen puur feitenrelaas is. Dit is wat betreft Axielijst geen probleem, omdat de conclusies logisch volgen uit de feiten. De heer Krop vindt het interessant dat het college in zijn reactie zegt dat het principieel geen ambtelijke adviezen wil doorgeven aan de raad, maar dat het wel de taak van het college is om de raad alle voor- en nadelen te laten zien. Hij stelt voor om de overwegingen uit ambtelijke adviezen op voorstellen door te sturen aan de raad zonder het uiteindelijke advies. Axielijst heeft geen behoefte aan bespreking van het rapport in de raad.

De heer **Pen** is blij met dit rapport, maar vindt 'misleidend' een te zware benaming voor de manier waarop het college met de raad is omgegaan. Hij begrijpt de redenering van het voormalige college om niet teveel openheid van zaken te geven over grondbeleid, maar vindt dat de raad wel vertrouwelijk geïnformeerd had kunnen worden. De heer Pen denkt dat het college erg karig is omgegaan met informatie aan de raad en te veel 'op hoop van zegen' heeft gewerkt. Het CDA wil daarom dat collegevoorstellen vanaf nu veel meer aandacht geven aan risicoparagrafen, voor- en nadelen en dilemma's; en zal hier scherper op letten. De heer Pen vindt ook dat het huidige college meer voor het vorige college had mogen staan. Hij vraagt de wethouder of het temporiseren van de Spoorzone het risico heeft vergroot. Het CDA heeft behoefte aan een raadsdebat over het onderzoek.

De heer **Schouten** vindt dat een raadsdebat onvermijdelijk is, omdat er nog teveel onduidelijk is. In het kader van de vraag wat de raad met de informatie in het rapport kan doen, is hij erg geïnteresseerd in het voorstel om een groot deel van dit complex te verkopen dat de raad deze maand krijgt.

De heer **Reeskamp** vindt 'misleidend' te ver gaan, maar voelde zich tijdens de besluitvorming wel goed geïnformeerd, terwijl dat niet het geval blijkt te zijn. Onderbelicht in het rapport is dat de raad wist dat verhuur moeilijk zou zijn, maar dat de strategische positie van de Spoorzone belangrijker werd geacht. De wethouder moet kunnen vertrouwen op zijn ambtelijke apparaat en D66 wil hierover een open discussie voeren in de raad.

Wethouder **Nieuwenburg** zegt dat het college in zijn reactie met name heeft gekeken naar de toekomst. Het is goed om te weten hoe deze besluitvorming is verlopen en wie welke rol heeft gespeeld, maar het is belangrijker om hieruit lessen te trekken over hoe het college de raad goed informeert over een besluit. Dit college hanteert in dit opzicht een beter beleid dan het vorige college en informeert de raad zo volledig mogelijk. Dilemma's bij besluiten komen duidelijker naar voren, omdat nota's langs verschillende afdelingen gaan en er dus verschillende oordelen worden opgenomen. De wethouder wil het handelen van het vorige college echter niet betitelen als 'misleidend', maar als 'lichtvaardig'. Op dat moment had de gemeente bovendien een andere filosofie over de Spoorzone. De gemeente koos strategische grondposities en was bereid om hier geld in te steken. Misschien heeft het temporiseren van de Spoorzone meer risico's opgeleverd, maar had niet temporiseren geleid tot meer risico's. Het antwoord op de vraag van de heer Elbers over de marktconforme waarde krijgt de commissie voor de raadsvergadering.

De heer **De Ridder** is het met de commissie eens dat het onderzoek meer is dan een feitenrelaas. Het bestaat uit een feitenrelaas (de bijlage) en beantwoording van de vraag van de raad op basis van deze gegevens. De heer Mulder heeft gelijk dat het niet bewezen zijn van zorgvuldigheid, niet hetzelfde is als 'onzorgvuldig'. Belangrijk voor het gebruik van deze term is het feit dat de vastgestelde procedure voor aankoop niet gevolgd is. De heer De Ridder zal dit schriftelijk bevestigen aan de raad. Bestuurlijk wederhoor is iets anders dan wederhoor binnen een onderzoek. Wederhoor binnen een onderzoek is nodig als meningen tegen elkaar afgewogen moeten worden. Bestuurlijk wederhoor houdt in dat betrokkenen voor de publicatie van een rapport de gelegenheid krijgen om de bevindingen te lezen en een reactie voor te bereiden. Hoe de Rekenkamercommissie hiermee omgaat, is vastgelegd in de verordening. Deze wordt toegestuurd naar de commissieleden.

De **voorzitter** concludeert dat de meeste fracties een raadsdebat willen. Ze vraagt welke spelregels de commissie voor dit debat wil hanteren.

De heer **Elbers** wil niet dat er over ambtenaren gediscussieerd wordt.

De heer **Mulder** concludeert dat de raad wil discussiëren over het handelen van het vorig college en voelt zich hier onprettig bij, omdat de voormalige collegeleden zich niet kunnen verdedigen.

De heer **Reeskamp** wil discussiëren over het huidige college.

De heer **Elbers**, mevrouw **Koper** en de heer **Hagen** vinden dat de raadsfracties zelf moeten beslissen over welk aspect ze willen discussiëren. Ze willen in de raad een politiek oordeel uitspreken over dit onderzoek.

De **voorzitter** concludeert dat het rapport van de Rekenkamercommissie tijdens de raadsvergadering onderwerp is van een open debat.

6a. Discussiepunten naar aanleiding van het RKC-onderzoek naar gemeentelijke regelingen **6b. Onderzoek RKC 'Gemeenschappelijke regelingen: gemeenschappelijke controle?'**

De agendapunten worden doorgeschoven naar de commissievergadering van januari 2008.

8. Agenda commissievergadering(en)

De volgende commissievergadering is op 29 november 2007 en heeft een gewijzigde begintijd: 16.30 uur. De onderwerpen waar de raad in 2007 niet persé over hoeft te besluiten zijn aan het eind van de agenda geplaatst. Burgemeester Schneiders komt later.

De commissie gaat akkoord met het voorstel van de voorzitter om in het eerste kwartaal van 2008 beide delen van het onderzoek naar de bouwleges te behandelen.

9. Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering om 18.25 uur.